

DEKONTAMINACIJA IN ROČNO ČIŠČENJE INSTRUMENTOV

Št. dokumenta/koda:	UČE NP 20.25
Stran od strani:	1/5
Velja od:	15. 1. 2025
Uporaba najmanj do:	15. 1. 2030
Izdaja:	1. verzija

1. Namen in cilji aktivnosti

Preprečiti prenos okužbe z inštrumenti.

Ključne besede: dekontaminacija, ročno čiščenje, sušenje in nega inštrumentov

2. Aktivnost ZBN lahko izvede (skladno s kompetencami)

IZBN		Omejitev, pripombe
Bolničar negovalec	DA	
Tehnik zdravstvene nege	DA	z opravljenim uvajalnim izobraževanjem
Tehnik zdravstvene nege, 38. člen ZZDej-K	DA	z opravljenim uvajalnim izobraževanjem
Diplomirana medicinska sestra/ Diplomiran zdravstvenik	DA	z opravljenim uvajalnim izobraževanjem
Diplomirana babica	DA	z opravljenim uvajalnim izobraževanjem
Študent zdravstvene nege	DA	pod nadzorom
Študent babiške nege	DA	pod nadzorom

Predviden čas za izvedbo aktivnosti	30 – 45 minut

Potrebno število oseb za izvedbo aktivnosti	Ena (1)

Skrbnik NP		Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v sterilizaciji

3. Kratice uporabljene v protokolu

IZBN	Izvajalec zdravstvene / babiške nege		
ZBN	Zdravstvena/babiška nega		
NP	Nacionalni protokol		
ZZDej-K	Zakon o zdravstveni dejavnosti, neuradno prečiščeno besedilo zakona		
UZ	Ultrazvok		
CJB	Creutzfeldt-Jakobova bolezen		

4. Potrebni pripomočki

- Osebna zaščitna sredstva.
- Namensko korito 2x.
- Tekoča voda.
- Demineralizirana (mehka) voda.
- Posoda za dekontaminacijo.
- Čistilno razkužilna raztopina.
- Pribor za mehanično čiščenje (razne ščetke).
- Krpe za brisanje.
- Demineralizirana voda.
- Dokumentacija.
- Zrak pod pritiskom.
- Voda pod pritiskom.
- Sredstvo za nego instrumentov.
- Vpojna podloga.
- Evidenčni list.

DEKONTAMINACIJA IN ROČNO ČIŠČENJE INŠTRUMENTOV

5. Potek/izvedba aktivnosti zdravstvene nege

		Opombe
1.	Uporaba osebne varovalne opreme: zaščitne rokavice, zaščitna očala/vizir, nepropusten predpasnik, maska in kapa.	Preprečimo prenos okužbe, zaščitimo se pred poškodbami in delovanjem čistilno razkužilnega sredstva.
2.	Priprava ustrezne raztopine. Uporabljamo demineralizirano vodo, čistilno sredstvo ali kombinirano čistilno - razkužilno sredstvo v koncentraciji in pri temperaturi, ki jo je določil proizvajalec.	• Posoda za dekontaminacijo naj bo iz trpežnega materiala, ki ima notranjo mrežo in pokrov. Biti mora dovolj velika, odvisno kakšne inštrumente bomo dekontaminirali.• Natočimo primerno količino hladne vode (do 25 °C).• Dodamo primerno količino koncentrata, po navodilih proizvajalca odmerimo natančno količino, glede na željeno koncentracijo.• Primerna je uporaba encimskega koncentrata.
3.	Snamemo osebna varovalna sredstva in si razkužimo roke.	Preprečimo kontaminacijo okolice in dokumentacije
4.	Postopek evidentiramo v Evidenčni list priprave čistilno razkužilne raztopine..	• Zabeležimo datum in čas priprave, koncentracijo v % in ime koncentrata / raztopine, ter podpis.• Čistilno razkužilna raztopina se pripravi sveža vsak delovni dan in prej po potrebi, ob vidni umazaniji.• Upoštevamo navodila proizvajalca.
5.	Uporaba osebne varovalne opreme: zaščitne rokavice, zaščitna očala/vizir, nepropusten predpasnik, maska in kapa.	Preprečimo prenos okužbe, zaščitimo se pred poškodbami in delovanjem čistilno razkužilnega sredstva.
6.	Uporabljene inštrumente takoj po uporabi, v najkrajšem možnem času, potopimo v pripravljeno čistilno razkužilno raztopino.	• Vse inštrumente razstavimo do največje možne mere.• Inštrumente razpremo in jih potopimo v en kot posode, ostale inštrumente potopimo tako, da je pri vseh funkcionalni del obrnjen v isto smer.• Drobne inštrumente potopimo v namenske mrežice, da se ne izgubijo ali poškodujejo.• Vsi inštrumenti morajo biti v celoti pokriti z raztopino.• Upoštevati moramo minimalni kontaktni čas delovanja raztopine (po navodilih proizvajalca).
7.	Ročno čiščenje inštrumentov.	• Dekontaminirane inštrumente vsakega posebej početkamo z namensko ščetko, predvsem natančno funkcionalni del in pri zgibih.• Vse inštrumente ščetkamo potopljene v raztopini ali pod tekočo vodo, da preprečimo nastanek aerosolov.

DEKONTAMINACIJA IN ROČNO ČIŠČENJE INŠTRUMENTOV

		Notranjost votlih inštrumentov poščetkamo z namensko ščetko in/ali speremo z vodo pod tlakom.
8.	Spiranje inštrumentov v drugem koritu.	Inštrumente temeljito speremo pod tekočo demineralizirano vodo.Votle inštrumente prebrizgamo z demineralizirano vodo pod pritiskom.Inštrumente odložimo na čisto vpojno površino.
9.	Snamemo zaščitne podaljšane rokavice, razkužimo roke, nadenemo si čiste zaščitne rokavice. *Če nadaljnje postopke izvaja druga oseba, si nadene osebna zaščitna sredstva.	Preprečimo kontaminacijo okolice.
10.	Sušenje inštrumentov.	Inštrumente dobro osušimo s krpami in z zrakom pod pritiskom. Uporabimo krpe, ki ne puščajo delcev. Krpe za enkratno uporabo imajo prednost pred krpami za večkratno uporabo.Votle inštrumente obvezno prepahamo z zrakom pod pritiskom.Vsi inštrumenti morajo biti popolnoma suhi.
11.	Pregled inštrumentov.	Inštrumente temeljito pregledamo, da ni bioloških ostankov in ostankov kakršnega materiala.Preverimo njihovo brezhibno delovanje.Vse poškodovane in nedelujoče inštrumente odstranimo, oz. jih zamenjamo z brezhibnimi.
12.	Nega inštrumentov.	Oljimo vse gibljive dele inštrumentov, predvsem vrtalne sisteme, po navodilih proizvajalca, da preprečimo nastanek korozije.Višek olja odstranimo s suho krpo, ki ne pušča delcev.Z oljenjem ne pretiravamo, uporabljamo olja brez silikonskih preparatov in kompatibilna z inštrumentom in z vrsto sterilizacije, ter po navodilih proizvajalca.
13.	Skrbno in natančno očiščeni inštrumenti so pripravljene za nadaljnje reprocesiranje.	

6. Opombe, omejitve protokola:

- Uporaba termodezinfektorja (strojno čiščenje inštrumentov) in uporaba UZ čistilca imata prednost pred ročnim čiščenjem inštrumentov.
- Dekontaminacija in ročno čiščenje inštrumentov poteka enako, ne glede na vrsto okužbe.
- Edina izjema so inštrumenti uporabljeni pri pacientu s sumom na CJB. Pri tem uporabimo časovno podaljšano dekontaminacijo prilagojeni program sterilizacije – podaljšan na 20 minut.
- Natančno upoštevamo vsa navodila proizvajalcev, katerih izdelke uporabljamo.

Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije Ob Železnici 30 a, 1000 Ljubljana Tel: 01 544 54 80 e-pošta: tajnistvo@zbornica-zveza.si	NACIONALNI PROTOKOL AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE DEKONTAMINACIJA IN ROČNO ČIŠČENJE INŠTRUMENTOV	Št. dokumenta/koda:	UČE NP 20.25
		Stran od strani:	4/5
		Velja od:	15. 1. 2025
		Uporaba najmanj do:	15. 1. 2030
		Izdaja:	1. verzija

7. Temeljna literatura:

- Chang, F., Mamalis, N. (2018). Guidelines for the Cleaning and Sterilization of Intraocular Surgical Instruments. *Ophthalmic Instrument Cleaning and Sterilization (OICS) Task Force*. [OICS GuidelinesFinal2 \(2\).pdf](#)
- Piletič, N., Pristavec, T., Kadunc, T., & Pervinšek, S. (2024). Priporočila za delo v sterilizaciji. (Verzija 2.). Zbornica zdravstvene in babiške nege Slovenije – Zveza strokovnih društev medicinskih sester, babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije. Sekcija medicinskih sester in zdravstvenih tehnikov v sterilizaciji.
- Rutala, W.A., Weber, D.J. (2024). Guideline for Disinfection and Sterilization in Healthcare Facilities, 2008. [Guideline for Disinfection and Sterilization in Healthcare Facilities, 2008 \(cdc.gov\)](#)
- World forum for hospital sterile supply education group. Guideline No. 04. (2012). *Reprocessing of Medical Devices in/for Healthcare Establishments..* [WFHSS Guideline No. 04 - Reprocessing of Medical Devices in/for Healthcare Establishments](#)
- World Health Organization & Pan American Health Organization. (2016). *Decontamination and reprocessing of medical devices for health-care facilities*. [1-118 BenedettaFinal5 \(who.int\)](#)

8. Podrobnejša in dodatna navodila - povezava z drugimi dokumenti (priloge k NP)

Številka priloge	Naziv dokumenta

Zbornica zdravstvene in babiške nege
Slovenije –
Zveza strokovnih društev medicinskih sester,
babic in zdravstvenih tehnikov Slovenije

Ob Železnici 30 a, 1000 Ljubljana
Tel: 01 544 54 80
e-pošta: tajnistvo@zbornica-zveza.si

NACIONALNI PROTOKOL AKTIVNOSTI ZDRAVSTVENE IN BABIŠKE NEGE

DEKONTAMINACIJA IN ROČNO ČIŠČENJE INSTRUMENTOV

Št. dokumenta/koda:	UČE NP 20.25
Stran od strani:	5/5
Velja od:	15. 1. 2025
Uporaba najmanj do:	15. 1. 2030
Izdaja:	1. verzija

9. Pregled zadnjih sprememb v dokumentu

Zap. št.	Sprememba v točki:	OPIS SPREMEMBE

10. Potrditev dokumenta

	organ	Številka sklepa	datum	Odgovorna oseba
I. SKLEP O USTREZNOSTI NP	Delovna skupina za nacionalne protokole Zbornice- Zveze	29/2024	12. 12. 2024	Klavdija Ursini
II. SKLEP O USTREZNOSTI NP	Upravni odbor Zbornice - Zveza	437/46	14.1. 2025	Monika Ažman

	FUNKCIJA/ ORGAN	IME IN PRIIMEK
PRIPRAVIL:	Strokovnjaki Strokovne sekcije MS in ZT v sterilizaciji	Tina Kadunc
PREGLEDALI:	Strokovne službe Zbornice – Zveze / PVK	Draga Štromajer
ODOBRIL:	Predsednica Zbornice – Zveze	Monika Ažman
SKRBNIK DOKUMENTA:	Predsednik/ca Strokovna sekcija MS in ZT v sterilizaciji	Tanja Pristavec